

Treballadora

Revista de la Secretaria de les Dones, Diversitats i Polítiques LGTBI de CCOO de Catalunya

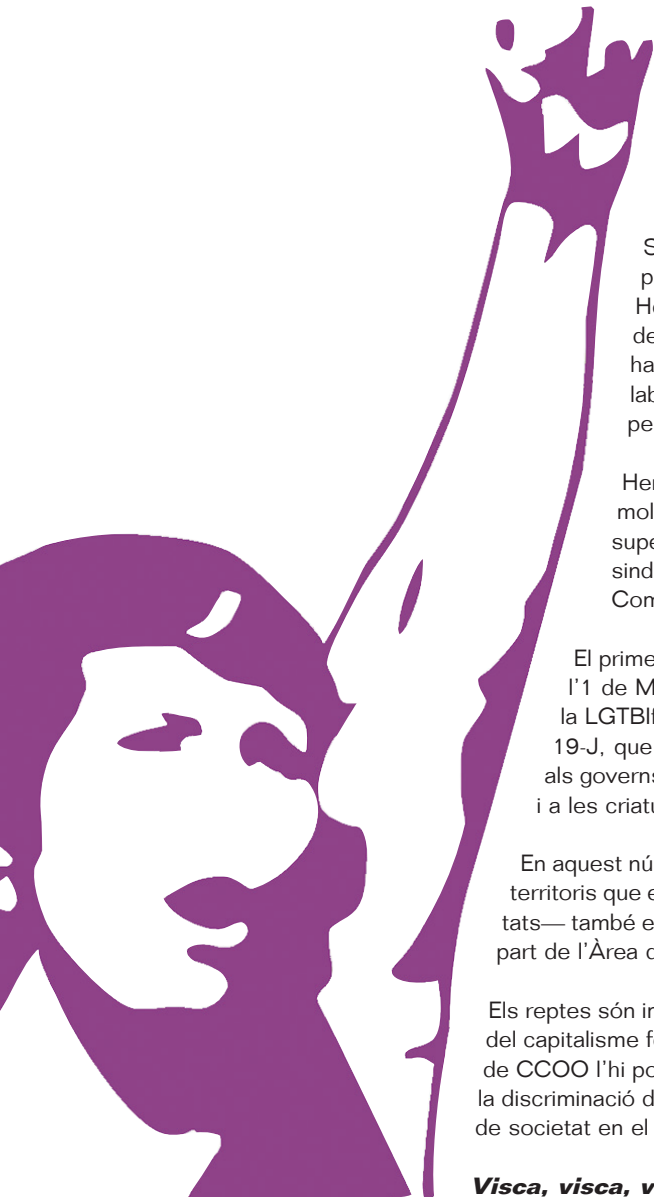
Núm. 45 - juliol 2017

ccoo feminista

Editorial

Seguim i seguirem lluitant

L'11è Congrés de CCOO de Catalunya ha estat un congrés diferent en molts sentits per a totes i tots nosaltres, no només pel procés previ amb una Assemblea sindical oberta i una Conferència de Dones i Homes, sinó també perquè ha estat un congrés en el qual el consens i la cohesió han esdevingut substancials. En aquest congrés les noves litúrgies, les maneres de fer i el relat de les nostres idees i valors de sempre han estat les eines per fer palesa la ferma voluntat de protagonitzar els canvis necessaris per seguir sent el sindicat que som, repensant-nos i renovant-nos per ser més útils.

S'han fet visibles elements que poden ser el fonament d'una gran organització preparada per gestionar els reptes tant del present com del futur amb molta potència. Hem acordat un full de ruta que situa les persones i les seves necessitats al centre de la nostra acció, i en el qual el protagonisme de la nostra acció sindical a tots nivells ha de fer possible negociar millores per a la gent treballadora en les seves condicions laborals i, també, ha de ser una potent acció sociopolítica que arrenqui d'una vegada per totes unes millors condicions de vida per a les persones.

Hem prioritzat què volem fer i com, i en el com també hem fet un pas endavant en molts aspectes, però especialment en una evident feminització de l'organització, superant la lògica de les quotes per assolir la paritat: ens hem declarat unànimement sindicat feminista i hem reforçat i consolidat eines d'apoderament col·lectiu com el Comitè de Dones.

El primer trimestre del nou mandat ha acollit cites i fites importants per a la nostra agenda, l'1 de Maig, el 28 de Maig, el Dia Internacional per a la Salut de les Dones, el Dia contra la LGTBIfòbia o el Dia de l'Orgull. Ens hem situat a la primera línia en l'Alerta Feminista del 19-J, que ha mostrat un sindicat a l'ofensiva per exigir pressupostos i polítiques públiques als governs per lluitar contra la violència masclista i per garantir recursos i serveis a les dones i a les criatures que la pateixen.

En aquest número de *Treballadora* volem donar la benvinguda a totes les dones de federacions i territoris que encapçalen les secretaries de Dones, a les dones que —entre d'altres responsabilitats— també encapçalen les polítiques LGTBI de federacions i territoris, i a les dones que formem part de l'Àrea de Dones, Diversitats i Polítiques LGTBI de CCOO de Catalunya.

Els reptes són importants, hem avançat molt, però potser l'ofensiva patriarcal aliada amb l'ofensiva del capitalisme ferotge es fa més palesa que mai davant l'avenç de les dones i del feminisme. Des de CCOO l'hi posarem difícil, continuarem plantant-li cara. Seguim i seguirem lluitant per posar fi a la discriminació de les dones a la feina i a tot arreu, i cal que la nostra ofensiva apunti un nou model de societat en el qual les dones tinguem garantia de drets i de llibertat.

Visca, visca, visca, CCOO feminista!

Alba Garcia Sánchez,
secretària de les Dones, Diversitats i Polítiques LGTBI
de CCOO de Catalunya

Sumari

- Entrevista: Carmen Catalán Piñol 3
- CCOO de Catalunya, sindicat feminista5
- Les dones del Sindicat 6-9
- Pels drets LGTBI al món 10
- Què vol dir cosificació de la dona..... 11
- Altres veus: Novembre feminista 16

Entrevista

Carme Catalán Piñol

“Revertir els retrocessos de la reforma laboral i les lleis neoliberals són els grans reptes”

Parlem amb M. Carme Catalán Piñol. Una dona feminista, activista i gran compromesa amb la defensa de la salut de les dones. Ha treballat com a infermera i ha fet estudis complementaris de llevadora, sociologia i prevenció de riscos laborals. Sindicalista a la Federació de Sanitat i a la Secretaria de les Dones de CCOO de Catalunya, participa al moviment feminista, sobretot de la Xarxa de Dones per la Salut. Ara està jubilada.

1. En la teva llarga trajectòria de participació en la defensa de la salut de les dones quins diries que són els temes en què hem avançat més?

En el procés de defensa de drets, com la defensa de la dignitat de les dones a la feina, la regulació del temps de treball, el dret a la no-violència o els drets sexuals i reproductius, hem pres consciència que la seva manca afectava també la salut de les dones i això, per si mateix, ja és una gran avenç, sobretot perquè hem fet que aquesta lluita fos assumida pel conjunt del sindicat.

2. I quins són els grans reptes que tenim per continuar treballant?

Els grans reptes del conjunt del sindicalisme són dos, que afecten la millora de les condicions de treball i de vida. El primer gran repte és revertir retrocessos que hi ha hagut, sobretot arran de la reforma laboral, però també de totes les lleis neoliberals que han reduït l'estat del benestar (habitatge, dret a l'atenció sanitària, a les persones

dependents, a l'ensenyament...) i fan insuportable la vida, especialment de les dones de les classes socials menys afavorides, però també del conjunt de les persones d'aquestes classes. El segon gran repte és incorporar en aquesta defensa la visió de les dones per avançar en la perspectiva de gènere. Això planteja la transformació de molts d'aquests models, una transformació que no podem assolir si no treballem amb altres moviments socials, entre ells el moviment feminista, i els que lluiten per a la millora dels serveis.

3. Darrerament hem pogut llegir reflexions teves entorn del cos de les dones com a territori expropiat. Podries compartir aquesta idea?

En el procés de construcció del patriarcat hi va haver l'apropiació del cos de les dones per apoderar-se del més valuós per a les classes dominants, que és la capacitat reproductiva que tenim les dones. Parim, però les nostres criatures són del pare o de les institucions que el reforcen. Hi ha moltes teòriques feministes que en parlen, com

Victòria Sau o Silvia Federici. Aquesta última parla dels processos violents que van existir del pas de l'edat mitjana al capitalisme que el va reforçar, ja que aquest darrer necessitava la mà d'obra, però també el treball gratuït de les dones. En aquest pas s'instaura la pena de mort per a les dones que prenen contraceptius o avorten. Però el domini del patriarcat s'estén a tots els altres àmbits del nostre cos. La forma de vestir i de caminar, fer activitats esportives o de lleure, tenir cura de nosaltres... està normalitzat segons els models de gènere dominants.

4. I, per últim, quines creus que són les reivindicacions i les exigències centrals per a les polítiques públiques?

Crec que sobretot fer realitat i cal aprofundir en la transversalitat de totes les accions legislatives i de govern. Com s'actua davant de models de gestió privatitzadors i espoliadors o davant dels pressupostos on la centralitat de la despesa està lluny d'incidir en la millora de les condicions de treball i de vida de les persones en general i de les dones en particular. ●

Informe

La salut té impacte de gènere, i també a la feina

Les dones tenen uns riscos específics: doble presència, assetjament sexual, situacions de discriminació i els relacionats amb la reproducció.

De moment, són casos molt excepcionals els convenis que fan referència a la incorporació de la perspectiva de gènere en la prevenció a les empreses, tenint en compte les diferències de sexe i les desigualtats de gènere en la política i l'acció de la prevenció. La majoria tenen a veure amb la protecció de la maternitat.

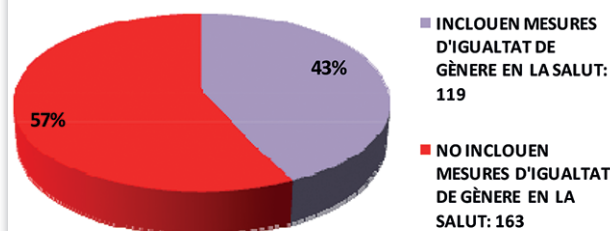
Hi ha una quantitat considerable de convenis, el 76%, que fan algun tipus de referència a l'assetjament sexual, però tan sols un 41,2% inclouen l'assetjament per raó de sexe. Aquesta realitat és deguda al fet que l'assetjament sexual s'identifica més clarament per la seva connotació sexual que l'assetjament per raó de sexe, que és pel motiu de ser dona. La poca presència de protocols d'actuació en els convenis sectorials, en un 26,5%, es deu al fet que els protocols han de ser desenvolupats a cada empresa. Tot i així és una molt bona pràctica tenir-los recollits en els convenis sectorials.

Els riscos tenen una dimensió de gènere: ergonomia, risc químic i risc psicosocial.

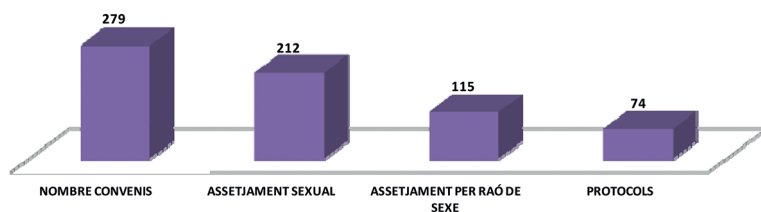
Cal destacar la diferent incidència que tenen les malalties dels grups d'agents biològics, i d'inhalació de substàncies, entre homes i dones, conseqüència dels diferents sectors on treballen els uns i les altres.

Podem dir que hi ha una tendència a la no-declaració de les malalties professionals i, en el cas de les dones, pel tipus de diagnòstics que més s'infradeclaren, sospitem que hi ha un major subregistre.

Convenis sectorials que inclouen mesures d'igualtat de gènere en la salut

TRACTAMENT DELS CONVENIS SECTORIALS DE L'ASSETJAMENT SEXUAL I L'ASSETJAMENT PER RAÓ DE SEXE

En termes generals, podem dir que resulta preocupant que hagi baixat, en general, la comunicació de la malaltia professional i que hagi pujat la declaració de la ITC (incapacitat temporal per contingència comuna) a Catalunya.

I, a més a més, els accidents greus en el cas de les dones sí que augmenten respecte a l'any anterior, fet que considerem significatiu: en les dones augmenten un 20% respecte a l'any passat i en els homes, un 6,21%.

“Informe: les condicions de vida i de treball de les dones”

http://www.ccoo.cat/pdf_documents/2017/CCOO_informe_dones_8marc2017.pdf

CCOO de Catalunya, sindicat feminista

L'11è Congrés de CCOO de Catalunya ha aprovat per unanimitat declarar CCOO de Catalunya un sindicat feminista.

És el moment?

Rotundament, sí. Ara és el moment adient i necessari. Venim de lluny, d'un llarg i enrevessat recorregut en el qual el sindicat ha anat avançant en la seva feminització. Des de la creació

de les secretaries de la Dona; la definició en els Estatus que, a més d'un sindicat de classe i nacional, som un sindicat de dones i homes, i el llarg camí realitzat —en complicitat amb el moviment feminista— per companyes que, en conjuntures socials, econòmiques i polítiques més o menys favorables a la igualtat de gènere, han estat les impulsores o les que han sembrat llavors per poder arribar fins aquí. Hem fet passos endavant importants i especialment significatius, com la creació del Comitè de Dones i la Conferència de Dones i Homes.

Sí, ara és el moment perquè les dones ja som el 41% de l'afiliació i el 41,33% del total de persones delegades (http://www.ccoo.cat/pdf_documents/2017/CCOO_informe_dones_8marc2017.pdf). Perquè hem aconseguit que els òrgans de direcció siguin paritaris, perquè hem

aprovat consolidar el Comitè de Dones com a espai d'apoderament col·lectiu, perquè en el nostre Pla d'acció per als propers quatre anys hem prioritzat eixos, accions i mesures per fer efectiu un canvi de maneres de treballar i objectius estratègics que ens interpel·len a fer un sindicat adaptat a les noves realitats i a les noves necessitats de la classe treballadora, i això només es pot fer comptant amb les dones, la feminització i la capacitat de transformació que aporta el feminisme.

Declarant-nos sindicat feminista, hem assumit que volem anar una mica més enllà de les fórmules que afavoreixen una presència equitativa de les dones: volem feminitzar el sindicat, però principalment volem avançar perquè la nostra organització i el nostre treball sindical i sociopolític estiguin reforçats amb la mirada feminista. Perquè entenem que el feminisme és un moviment, un pensament i una pràctica política de caràcter inclusiu que defensa els drets de les dones i la igualtat de gènere davant totes les situacions i versions de submissió al poder masculí i que té com a finalitat erradicar totes les discriminacions, desigualtats i violències masculistes.

CCOO de Catalunya volem fer del feminisme el motor necessari per a la construcció d'un món més just, igualitari i lliure de violències a la feina i a tot arreu.●

Alba Garcia

A LA TEVA EMPRESA NO TENS O VOLS REVISAR EL PROTOCOL D'ASSETJAMENT SEXUAL O PER RAÓ DE SEXE?

Si és el cas, aquí tens algunes pistes...

Diu la normativa d'igualtat que totes les empreses han de disposar d'un protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe a les empreses. Per això la Comissió d'Igualtat i Temps de Treball del Consell de Relacions Laborals de Catalunya, al 2015, vam començar a treballar en aquesta direcció i ara disposem de tres instruments que volem difondre i recomanar-te que els consultis i els utilitzis.

• **"Protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe a l'empresa"**, 2015. Una publicació àmplia en normativa, conceptes i orientacions per elaborar protocols. El pots trobar a <https://goo.gl/HPVyne>.

• **Guia d'elaboració del protocol per a la prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe a l'empresa**, 2017. Una publicació molt més pràctica que aborda com fer un protocol. Disponible a <https://goo.gl/NadSjL>.

• **"Decàleg de tolerància zero amb l'assetjament sexual i per raó de sexe a l'empresa"**, 2017. Una proposta de cartell de difusió i sensibilització un cop ja s'hagi fet el protocol. Te'l pots descarregar a <https://goo.gl/8pfEqQ>.

I ja ho saps: tots els instruments necessiten ser adaptats a la realitat de l'empresa... Bona feina!

Neus Moreno Sáenz

CCOO, a l'ofensiva contra el patriarcat

Després de molts minuts de silenci i de condemnes públiques per l'assassinat de dones i criatures, el moviment feminista ens planteja una acció d'àmbit estatal per denunciar la poca implicació dels poders públics en la prevenció de la violència masclista i perquè no la consideren una qüestió d'estat. Això es fa palès en la partida dels pressupostos generals de l'Estat que aquest any s'hi ha destinat.

En poc més de 10 dies, la Secretària de les Dones i la Federació de Serveis a la Ciutadania amb el suport de la Secretària de Comunicació vam organitzar una campanya que centrava les mobilitzacions en els ajuntaments de tots els pobles i ciutats. En alguns es van organitzar tancades de 12 hores i en d'altres hi va haver concentracions a diferents hores del dia.

CCOO de Catalunya vam tenir un paper important amb la nostra nombrosa participació a les concentracions del matí i la de la tarda, a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, i també en les que vam organitzar a les ciutats més importants de Catalunya: Lleida, Tarragona, Terrassa, Sabadell, Montcada i Reixac, Sant Joan Despí, Sant Feliu de Llobregat, Mataró, Igualada, Riba-roja d'Ebre, Santa Coloma de Gramenet, Esplugues de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Badalona, Cornellà de Llobregat, Vic, Mollet del Vallès, Granollers, l'Hospitalet de Llobregat, Viladecans, Sant Just Desvern, Vilanova i la Geltrú, i en diversos centres de la Diputació de Barcelona.

CCOO de Catalunya ens mantenim plenament compromesos en la cerca d'estratègies per millorar les condicions de vida i de treball de les dones. I, per això, considerem una cosa vital: l'apoderament de les dones i la consignació de més recursos de voluntat política real i efectiva per a la prevenció, detecció i atenció integral a les dones víctimes de violències masclistes.

CCOO vam estar a l'ofensiva el 19-J. ●

Les dones de la direcció del sindicat

Per primera vegada a la història de CCOO de Catalunya hi ha més dones que homes a l'Executiva del nostre sindicat: 5 dones i 3 homes, més el secretari general. Amb la nova organització també hi ha noves responsabilitats executives que trenquen la segregació de tasques que moltes vegades s'ha manifestat a la nostra organització.

Alba Garcia Sánchez renova el seu mandat a l'Executiva de CCOO de Catalunya com a secretària de les Dones, càrrec al qual afegeix les responsabilitats de Diversitats i Àmbit LGTBI. És treballadora de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat.

Montse Ros i Calsina, portaveu i secretària d'Organització i Comunicació, forma part, per primera vegada, de l'Executiva. Ha estat secretària general de la Federació d'Educació de CCOO de Catalunya i responsable de Política Educativa de la Federació de Enseñanza estatal.

Dolors Llobet i Maria renova a l'Executiva de CCOO, aquesta vegada portant la Secretària d'Afiliació, Participació i Coordinació dels Òrgans de Direcció. És treballadora de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona.

Cristina Torre entra per primera vegada a l'Executiva, com a secretària d'Acció Sindical. Treballadora de Nestlé Purina, ha tingut diferents responsabilitats sindicals a la seva empresa i també en l'àmbit de negociació col·lectiva de la Federació d'Indústria.

Michela Albarello, amb 20 anys de trajectòria sindical en cooperació sindical i acció sindical internacional, s'incorpora per primer cop a l'Executiva, com a secretària d'Internacional i Cooperació.

També tenim una àmplia presència de dones (42,9%) entre les persones escollides al Congrés de CCOO de Catalunya per formar part del seu Consell Nacional.

El mateix passa a la Comissió de Garanties i Arbitratge (3 dones i 2 homes) i a la Comissió de Control Administratiu i Financer (2 dones i 3 homes). ●

àrea

ALBA GARCIA

Secretària de Dones, Diversitats i Polítiques LGTBI

LÍDIA SANDALINAS

Transversalitat de gènere i anàlisi d'impacte de gènere

MONTSE SANAHUJA

Polítiques de salut de dones, drets sexuals i reproductius i coeducació, i diversitats

NEUS MORENO

Moviments de dones, feminismes i apoderament

MARIA JOSÉ GÓMEZ

Polítiques LGTBI

ALBA GARCIA I NEUS MORENO

Eix transversal de temps socials i laborals

CANÇÓ DE FER CAMÍ

Per a la Marina

Vols venir a la meva barca?
—Hi ha violetes, a desdir!
anirem lluny sense recança
d'allò que haurèm deixat aquí.

Anirem lluny sense recança
—i serem dues, serem tres.
Veni, veniu, a la nostra barca,
les veles altes, el cel obert.

Hi haurà remes per a tots els braços
—i serem quatre, serem cinc!—
i els nostres ulls, estels esparsos,
oblidaran tots els confins.

Partim pel març amb la ventada,
i amb núvols de cor trasbalsat.
Sí, serem vint, serem quaranta,
amb la lluna per estendard.

Bruixes d'ahir, bruixes del dia,
ens trobarem a plena mar.
Arreu s'escamparà la vida
com una dansa vegetal.

Dins la pell de l'ona salada
serem cinc-centes, serem mil.
Perdrem el compte a la tombada.
Juntes farem nostra la nit.

Maria Mercè Marçal

plenari

Celeste Attias

Treballo des dels 16 anys. Vaig treballar a l'hostaleria, el comerç, la banca i l'atenció al client fins que vaig descobrir la meua vocació per la docència.

Actualment, porto la Secretaria de les Dones, Igualtat i Solidaritat de la Federació d'Educació de Catalunya.

Soc professora de dret de FP al Centre d'Estudis Politécnics de Barcelona. Formo part de la permanent sindical des del març del 2016 i també soc mediatra per part de CCOO al TLC.

"Viu i deixa viure."

Perfil de Twitter: [@CcooCeleste](#)

Carme Figuerola Fossas

Soc empleada pública de l'Ajuntament de Barcelona (IMMB i Mercats).

Estic afiliada a CCOO des de molt jove i he participat activament en la lluita sindical a l'empresa privada i, després, a l'Administració local.

He estat delegada sindical i presidenta del comitè d'empresa. També he estat membre de la Comissió Executiva de la Secció Sindical de l'Ajuntament de Barcelona.

Ara retorno a la direcció de la federació amb la responsabilitat de la Secretaria de la Dona i amb moltes ganes de fer bé la feina.

Laura Jiménez Romero

Porto la Secretaria de la Dona de la Federació de Sanitat de CCOO. Soc delegada de CCOO des de l'any 2011. Pertanyo al Comitè d'Empresa de l'hospital de TCAE de Sant Rafael i també soc delegada de prevenció des de desembre del 2016.

"El feminisme és una forma de viure individualment i de lluita col·lectiva." (Simone de Beauvoir)

Perfil de Twitter: [@Lau_menez](#)

Maribel Ayné Domingo

Soc la responsable de l'Àrea de Comunicació, Dones, Cultura, LGTBI, Diversitats, Aliances i Polítiques Socials, i portaveu de la Unió Intercomarcal de CCOO del Vallès Occidental - Catalunya Central. Soc d'esquerres, feminista, de CCOO, i crec que un altre món és tan urgentment necessari com possible.

"Quien es feminista y no es de izquierdas carece de estrategia. Quien es de izquierdas y no es feminista carece de profundidad." (Rosa Luxemburg)

Perfil de Twitter: [@MribelAynDoming](#)

Lluïsa González

Treballo a l'Ajuntament de Mollet i des de l'any 1990 he estat vinculada a CCOO, ocupant diversos càrrecs a la secció sindical i al territori. Actualment soc la responsable de Salut Laboral, Dones, LGTBI i Igualtat de la Unió Intercomarcal del Vallès Oriental - Maresme - Osona.

Perfil de Twitter: [@lluisagonzalezr](#)

Belén López

Fa 15 anys que estic afiliada a CCOO. Actualment soc docent de formació professional i responsable de la Secretaria de Socioeconomia, Afiliació i Formació Sindical i de la Secretaria de la Dona de la Unió Intercomarcal de CCOO de les Comarques Gironines.

Yolanda Navarro Fernández

Soc la secretària de Polítiques d'Igualtat de CCOO d'Indústria de Catalunya. Formo part del Consell Nacional de CCOO de Catalunya i soc la secretària de la Secció Sindical de l'empresa San Patrick, SLU.

Tenemos que recuperar la oportunidad que nos ofreció la ley de igualdad en su momento para conseguir una igualdad efectiva y real, teniendo en cuenta que la lucha feminista debe ser un cambio en el pensamiento y en los actos de la sociedad integrado y liderado por hombres y mujeres.

Helena Pons

Dona, mare, treballadora, sindicalista, feminista i rebel.

Actualment soc la responsable de la Secretaria de les Dones de CCOO de la Unió Intercomarcal de Tarragona.

Vaig començar al sindicat des de la meva empresa i les meves inquietuds em van portar a col·laborar amb la meva federació del metall.

Crec en una societat millor, i participo perquè així sigui, sempre al costat de les persones i, sobretot, en contra de les injustícies.

"Eva no fue el origen del pecado, sino el inicio de una gran virtud: la desobediencia." Autoría desconeguda

Aurora Richarte Giménez

Soc delegada del comitè d'oficines de DIA des del 1998, secretària general de la Secció Sindical estatal de DIA i porto la Secretaria de Dones i Igualtat de la Federació de Serveis de CCOO de Catalunya.

"Ignoramos nuestra verdadera estatura hasta que nos ponemos de pie." (Emily Dickinson)

Ana Rojas

Soc l'Ana Rojas. Soc membre del Comitè d'Empresa d'Urbaser i responsable de Plans d'Igualtat i de l'agrupació de les treballadores de la llar de la Federació de Construcció i Serveis.

Imma Romeo Mallafré

Treballo a manteniment d'infraestructures d'ADIF, actualment a l'Oficina de Personal de Tarragona.

Soc delegada de la Secció Sindical ADIF-RENFE de CCOO de Lleida i responsable d'Acció Sindical al Sector Ferroviari de CCOO de Lleida.

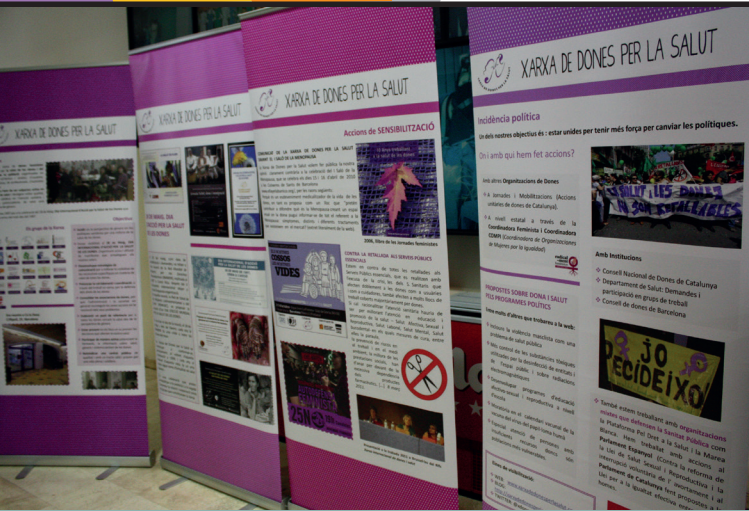
A més, porto la Secretaria de la Dona, Cooperació, Moviments Socials i Diversitat de CCOO de les Terres de Lleida.

També soc membre del Consell de la FSC de CCOO de Catalunya.

"A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona, de classe baixa i nàció oprimida. I el tèrbol atzur de ser tres voltes rebel." (Maria Mercè Marçal)

Perfil de Twitter: @lainmaromeo

28 de Maig, Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones

Salut per a totes. PROU desigualtats!

Aquest va ser el lema d'aquest any per commemorar el Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones.

Sabem que la pobresa, l'atur, la precarietat laboral i la qualitat dels serveis socials condicionen la generació de desigualtats en la salut i poden arribar a significar una diferència de 10 anys en l'esperança de vida. Entre els factors socials hi ha un impacte de gènere indiscutible: taxa més elevada de precarietat i parcialitat en l'ocupació, taxa de protecció social 6 punts inferior, taxa de problemes de salut més elevada, consum més alt de medicaments (que posa en relleu un model d'atenció destinat a la cura i no a la prevenció), excés d'intervenció en els processos naturals de les dones...

Aquest any hem volgut destacar també l'efecte que té la publicitat i les modes, de manera directa o indirecta, en la salut femenina: dietes d'aprimament inadequades, excés desproporcionat d'exercici físic, intervencions de cirurgia estètica..., que poden provocar trastorns tant de caire físic com psíquic. A la seu de CCOO de Via Laietana vam inaugurar una exposició de la Xarxa de Dones per la Salut que aquest any celebrava el seu 20è aniversari. A la Unió Intercomarcal del Vallès Oriental - Maresme - Osona es va organitzar a Mollet del Vallès, juntament amb la Xarxa de Dones per la Salut, un acte amb el títol "Dones i medicaments" i es va participar també als actes de Granollers, Mataró i Vic. La Federació de Serveis de Catalunya va organitzar una jornada amb el títol "Temps i salut és possible", a càrrec de Neus Moreno, on es van exposar també dues experiències sindicals, una de l'empresa Viena i una de CaixaBank. Finalment, es va fer el taller "Deixant anar càrregues" amb l'objectiu de facilitar la conciliació que tant repercuteix en la nostra salut. ●

Pels drets LGTBI al món

Aquest ha estat el lema que el col·lectiu LGTBI ha triat per celebrar el dia 28 de Juny, el Dia de l'Orgull.

L'Àmbit LGTBI de CCOO, un any més, s'ha sumat als actes de commemoració i reivindicació de l'orgull, participant activament a dins i a fora del sindicat.

Aquest any coincidien dos fets de gran rellevància per al col·lectiu LGTBI. El primer, el 40è aniversari de la primera manifestació del moviment a l'Estat espanyol. El 26 de juny del 1977 el col·lectiu de persones gays, lesbianes, transsexuals i bisexuals van sortir al carrer per reivindicar l'orgull de ser i d'estimar a qui es volgués. La Rambla de Barcelona va acollir les protestes i les demandes fins que la manifestació va ser reprimida pels cossos de seguretat. L'altre esdeveniment ha estat el World Pride. La celebració mundial del Dia de l'Orgull - LGTBI, que es va celebrar a Madrid, l'1 de juliol. El sindicat va formar part de la desfílada amb una presència important de delegats i delegades de CCOO de Catalunya.

Des de l'Àmbit LGTBI de CCOO hem volgut ser participants d'aquests importants esdeveniments de lluita, reivindicació i de festa tant a Catalunya com a Madrid.

A Catalunya, el dia 28 de juny es va llegir el manifest i es van penjar les banderes de l'arc de Sant Martí a les façanes de les seus de CCOO. Vam estar presents a la manifestació unitària del dia 1 de juliol a la plaça de la Universitat i vam fer actes als territoris conjuntament amb associacions de dones i de LGTBI.

El manifest deixa palès que les agressions i les denúncies de les agressions contra aquest col·lectiu han crescut a Catalunya i que no és un fet aïllat: cada 36 hores una persona presenta denúncia per haver patit una agressió per delictes d'odi per raons d'orientació i identificació sexual. Això no obstant, s'estima que les denúncies no superen el 20% dels casos que es produeixen en realitat.

Per això el paper de l'Àmbit LGTBI de CCOO esdevé cada dia més imprescindible com a eina per als delegats i delegades i per treballar en la negociació col·lectiva. Conscienciar les empreses, les plantilles i les administracions és una cosa vital. Com també ho és que les persones LGTBI formin part i estiguin presents en les plataformes dels convenis col·lectius, els plans d'igualtat, els protocols d'assetjament sexual i per raó d'orientació, la salut laboral, etc.

A l'Àmbit LGTBI de CCOO estem d'aniversari, ja que ara fa 4 anys que vam començar a reunir-nos per primera vegada. Érem 3 persones, ara en som moltes més i anem sumant cada dia per defensar els drets laborals i socials de totes les persones.

Si voleu contactar amb nosaltres, podeu fer-ho a través de l'adreça electrònica ambitlgtbi@cco.cat. ●

M^o José Gómez

Què vol dir cosificació de la dona

L'ús que es fa d'una dona en particular, del concepte de dona o de la seva imatge per a finalitats que no la dignifiquen com a ésser humà. És a dir, quan només se la qualifica en funció de la seva bellesa o de la seva correspondència amb el desig sexual masculí, sense fer referència ni a la seva capacitat racional ni a la seva dignitat humana. Sovint el cos de la dona es mostra i es tracta com un mer objecte que ha de ser explotat i exposat, de vegades també juntament amb altres objectes o productes.

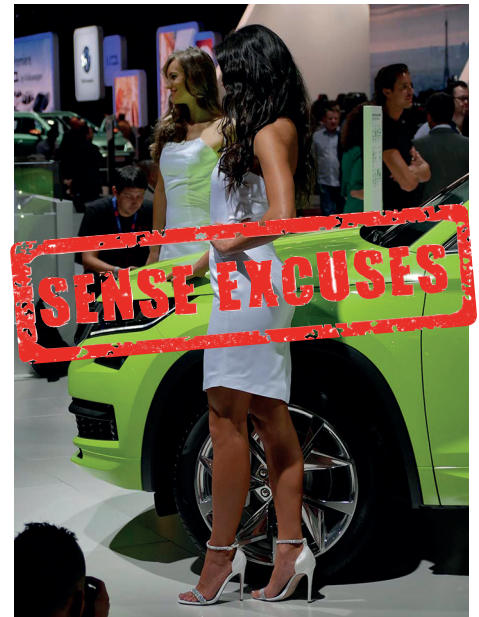
La cosificació és conseqüència de la desigualtat social entre sexes, i es veu a la pornografia, a la cirurgia plàstica destinada a l'embelliment i als mitjans de comunicació, especialment la publicitat. La forma més freqüent de cosificació és la sexual, és a dir, quan la dona és tractada com un objecte sexual a disposició de l'home.

La cosificació es considera una forma de violència de gènere, malgrat que la societat l'accepta igual que els micromasclismes. La teoria de la cosificació postula que les dones, des de nenes, són valorades pel seu cos i pel seu aspecte físic. Com a conse-

qüència, quan la seva aparença canvia augmenta el risc que pateixin problemes de salut mental associats a la vergonya, l'ansietat, la depressió o els desordres alimentaris.

La cosificació és un problema social fruit dels estereotips creats pel patriarcat, i el món del treball, com és lògic, no en queda al marge. Cada cop més, veiem amb més normalitat ofertes de treball que contenen requisits abusius pel que fa al cos de la dona i, fins i tot, exigències determinades en la seva situació de parella o imposicions que podem considerar vexatòries. En alguns llocs, les dones, quan arriben a una certa edat, són apartades de les seves tasques d'atenció al públic i se les relega a feines de magatzem o d'oficina, en definitiva, se les amaga perquè es considera que ja no són un reclam pel seu físic.

Des de CCOO de Catalunya hem iniciat una campanya en contra de la cosificació. Aquesta campanya tindrà una durada sostinguda en el temps perquè el que pretenem és que, en primer lloc, tots i totes prenguem consciència del problema i deixem de considerar-lo normal o acceptable. En segon lloc,

orientem en les pautes que hem de seguir com a societat per tal de posar-hi remei, ja que no és fàcil i passa per incidir en el món educatiu, en els nens i nenes i en els docents, en el món sanitari, perquè sobretot les dones prenguin consciència que algunes pautes que serveixen per assolir aquell físic impossible són nocives per a la salut i poden produir problemes musculoesquelètics importants, trastorns metabòlics greus i fins i tot la mort. En el món del treball, orientat en com actuar davant dels casos concrets i també en com prevenir-los col·lectivament, i en la societat, on és necessari que fem una reflexió individual i col·lectiva per adornar-nos a qui beneficia la cosificació de la dona i quins són els grans interessos econòmics que hi ha al darrere i que s'enriqueixen a costa de la integritat i la salut de les dones.

La llei i la raó ens emparen, i treballarem amb fermesa per reclamar els nostres drets i per erradicar totes les formes de violència masclistes.

CCOO estem a l'ofensiva! ●

Que no ens vinguin amb romanços: veritablement estem en contra de la violència de gènere?

A les dones ens estan matant. La violència contra les dones és un dels delictes més estesos arreu del món. Aquesta situació és insuportable i les dones ja no podem més.

Fins i tot socialment, tothom diu que està en contra de la violència de gènere. Ara bé, les aparences enganyen. Les paraules, paradoxalment, de vegades oculten més del que visibilitzen. Es diu que s'està en contra de la violència de gènere quan en realitat el que es condemna és l'assassinat, expressió màxima de les violències que pateixen les dones.

Per ser més exacta, jo precisaria que la repulsa se centra bàsicament en els assassinats perpetrats per xicots, marits o exmarits. És a dir, d'una banda, hem reduït en l'imaginari social la violència contra les dones a una única de les seves expressions (que regula la Llei 1/2004) i hem oblidat que les dones pateixen molts més tipus de violències masculistes. L'article 2 de la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona del 1993 fa una relació de violències molt més àmplia i estableix que per violència contra les dones s'entén la perpetrada a la família, a la comunitat o per l'Estat, incorporant-hi l'assetjament sexual i per raó de sexe a la feina, els abusos i les agressions sexuals, el tràfic amb finalitats d'explotació sexual, la prostitució i els matrimonis forçats i la violència perpetrada o tolerada per l'Estat. Aquesta ampliació d'expressions en què la violència es manifesta contra les dones està recollida en el Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica (Conveni d'Istanbul), que Espanya va ratificar l'1 d'agost del 2014, però que no aplica.

Aquesta aplicació, doncs, és urgent: cal planificar la prevenció, el tractament i la lluita contra tots els tipus de violències masculistes que pateixen les dones, de la manera que es consideri més operativa (bé ampliant l'àmbit d'aplicació de la Llei 1/2004 o bé desenvolupant normativa específica nova centrada en l'erradicació de cadascun dels tipus de violència). Per fer-ho, però, òbviament, cal pressupost.

Les concentracions convocades pel moviment feminista davant els consistoris el 19 de juny van fer palesa a l'opinió pública la necessitat que els pressupostos generals de l'Estat destinin una partida de 120 milions d'euros a la lluita contra la violència masculista. L'erradicació de la violència de gènere exigeix comprometre tots els recursos que siguin necessaris, ja que, com assenyala el Manifest de l'Alerta Feminista "ha passat el temps de les paraules i és l'hora dels fets" i "si no es millora la resposta policial i judicial i no es

cobreix el cost dels serveis establerts a la llei d'igualtat, el pacte d'estat naixerà mort".

D'altra banda, és important que no ens enganyem. Per què pensem que s'està contra la violència de gènere quan dia rere dia ens assabentem d'un nou assassinat, sense que el Govern adopti cap mesura, i del suplici pel qual passen les dones que denuncien?

Si més no, convé no ser cíncics. És responsabilitza les víctimes de la seva pròpia mort i cada notícia d'un assassinat masculista s'encapçala assenyalant que la víctima —anònima, perquè, de fet, mai no sabem més que la seva edat i el seu lloc de procedència— "no havia interposat cap denúncia". És com si calgués amagar els seus noms. Lluny de dignificar-les, se les cosifica: "una altra dona (qualsevol) ha estat assassinada".

Si us plau, que ningú no digui que està en contra de la violència de gènere, i menys el Govern, quan s'ha governat en contra de les dones i en detriment de la igualtat.

No estem en contra de la violència de gènere, senyors i senyores! Si de veritat estiguéssim en contra de la violència de gènere no permetríem que hi hagués una bretxa salarial d'un 24% ni que les dones patissin molt més d'atur o ocupessin els pitjors llocs de treball ni que els seus cossos es fessin servir a la publicitat com a mercaderia ni tampoc que hi hagués professions vetades per a elles ni que es posés la seva paraula en dubte i es pensés que volen dir "sí" quan "no ho volen" ni que el treball domèstic i de cura recaigués de manera gratuïta, majoritàriament, en elles, ni que hi hagués una minoria de dones en llocs de decisió i responsabilitat ni... Que ningú torni a dir que està en contra de la violència de gènere mentre en el seu àmbit íntim, familiar i públic continuï permetent que es perpetui la discriminació contra les dones.

Espero i desitjo que la Subcomissió del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere tingui en compte que posar fi a la violència implica eliminar la discriminació en què aquesta se sustenta i prengui mesures per actuar en la bona direcció apostant per la igualtat real o, altrament, continuarem posant tires a una societat que està infectada de discriminació. ●

Servei d'Informació i Assessorament a les Dones en l'àmbit laboral

SIAD - CCOO

Tel. 93 481 27 00
conc@ccoo.cat

- Condicions de treball: jornades laborals i mobilitat.

- Drets laborals i prestacions de la Seguretat Social: conciliació de la vida personal, laboral i familiar (permisos com el de maternitat i paternitat, reduccions de jornada, excedències...), i prestacions per l'exposició a riscos laborals durant l'embaràs i la lactància natural.

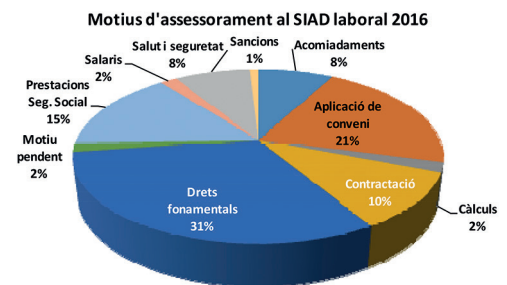
- Violència masclista a la feina: assetjament sexual i per raó de sexe a la feina, drets laborals de les dones que pateixen violència masclista en l'àmbit de la parella...

Dels assessoraments fets pel SIAD el 2016, el 89% han estat fets a dones, cosa normal, ja que és un servei adreçat a les dones.

Ja fa més d'un any, CCOO de Catalunya va posar en marxa el SIAD laboral. Aquest és un servei especialitzat, adreçat a totes les dones treballadores i que està en connexió amb tots els serveis especialitzats de la Xarxa Nacional de Recursos de Catalunya. Ofereix assessorament en:

- Discriminacions per raó de sexe o de gènere: salaris, promocions, accés a l'ocupació, acomiadaments, embaràs, lactància i maternitat, i accés a la formació.

Les consultes de drets fonamentals han estat les més nombroses, gairebé una tercera part, seguides de les consultes d'aplicació de conveni, 1 de cada 5; prestacions a la Seguretat Social, 1 de cada 6, seguides per contractacions, salut i seguretat i acomiadaments. Les menys nombroses han estat les relacionades amb càlculs, salaris i sancions.

Dones que fan la feina, homes que dissimulem

Anàvem a signar un conveni entre quatre entitats. La Foix, la directora financera, ho havia preparat tot, i al taxi m'explicava en què consistia, què era convenient que diguéssim, qui em trobaria. Un cop allà, érem quatre homes amb càrrec. Tots vam dissimular, quatre frases poc compromeses, per no ficar la pota, conscients que no sabíem ben bé què fèiem allà. Em vaig adonar que els altres tres també tenien la seva Foix. Quatre dones en segon terme, amb la carpeta, patint perquè tot funcionés, perquè rematéssim la feina que havien preparat.

Em va fer vergonya, els ho vaig dir, durant la foto: "Us heu fixat que som quatre homes que no sabem què signem i quatre dones que ho saben tot, però no parlen, i pateixen perquè no els ho esguerrem?" Un ho va entendre a mitges: "Tens raó, que es posin a la foto, que queda malament, només homes." Però no és això, no cal dissimular. Cal que les fotos siguin de veritat i que el que mostrin no sigui ridícul.

Sovint les gestions i els detalls els prepara una dona, i el protagonisme el té l'home, que assumeix amb una falsa seguretat, però amb orgull, la representació del poder.

Per què elles són allà en segon pla? Això ha de canviar, no només per justícia, sinó perquè ja n'hi ha prou de mascles que estem disposats a fer el paperot que calgui per exercir poder i de dones vetllant perquè tot funcioni però sense protagonisme ni capacitat de decisió final. Aquest poder testosterònic, que

no deixa pas, que porta tan malament que corri l'aire i ho porta fatal quan els aires nous són femenins, hauria de tenir els dies comptats. Però no es retirarà sol, l'hauréu d'empènyer. Entre tots i totes. ●

Carles Capdevila (6/1/2016)

El Carles no només ho va saber entendre, amb la seva ploma carregada de sensibilitat i realisme, sinó que tenia la capacitat de transmetre'ns fets tan evidents i, alhora, tan poc reconeguts com aquest.

Carles Capdevila.
GRAN PERSONA, GRAN PROFESSIONAL!

Que la terra et sigui lleu!

ABC glossari

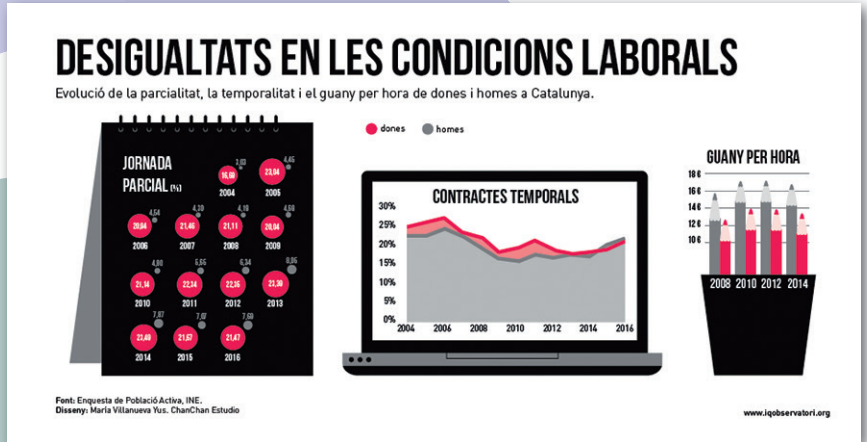
Bretxa salarial de gènere

Segons la Comissió Europea es tracta de la diferència existent entre els salaris percebuts pels treballadors d'ambdós sexes, calculada sobre la base de la diferència mitjana entre els ingressos bruts per hora de tots els treballadors i treballadores.

A l'Estat espanyol ha passat del 22,55% el 2010 al 23,25% el 2014. A Catalunya se situa en el 25,08%. O, el que és el mateix, les dones han de treballar 88 dies més que els homes per obtenir el mateix salari. Una de les principals conseqüències és que les dones dupliquen la pèrdua de poder adquisitiu en relació amb els homes i, per tant, també les futures pensions.

Per tal de fer visibles aquestes desigualtats salarials, des de l'any 2011 es commemora el 22 de febrer com el Dia Europeu per la Igualtat Salarial.

El mateix sou per la mateixa feina és un dels principis fundacionals de la Unió Europea, que ja figura en el Tractat de Roma del 1957. La Comissió Europea es va comprometre a posar fi a aquestes diferències.

Font: última publicació de l'INE de juny del 2015, que recull dades del 2013 i destaca que la diferència salarial és major en el cas dels treballadors amb contractes indefinits, ja que ascendeix al 25,66%.

Teresa Mollà
Agent d'igualtat. Formadora en temes de gènere
<http://teresamolla.wordpress.net>
tmolla@telefonica.net

dones amb compromís

TERESA CLARAMUNT CREUS (1832-1931)

“Ni obreras explotadas en las fábricas ni esclavas en el hogar o la familia: ipor una sociedad sin amos ni señores, comunista y libertaria, de hombres y mujeres libres!”

El 4 de juny del 1862 neix a Barbastro la sindicalista, feminista i lliurepensadora Teresa Claramunt Creus. A causa de la professió del seu pare (muntador de filadors) passa la seva infantesa a localitats fortament industrialitzades per a l'època, com Sabadell i Alcoi. Allà es va posar en contacte amb les organitzacions obreres més actives.

El 1883 va participar a la Vaga de les Set Setmanes de Sabadell, en la qual s'exigien salaris més alts i millors condicions de treball.

També llavors es casa amb Antoni Gurri Bergés, teixidor de Granollers i actiu sindicalista.

El 1884 posa en marxa la Secció d'Oficis Diversos de Treballadores Anarcocol·lectivistes de Sabadell. Per tal d'educar les obreres, decideixen reunir-se en grups els dies festius a les cases d'aquelles companyes amb més instrucció.

Els conflictes generats per la violència social l'obliguen a exiliar-se a Portugal. Ja de tornada, cap al 1891, tracta d'impulsar sense èxit un sindicat femení a Barcelona. Cinc anys després, crea, al costat d'Àngels López de Ayala i Amalia Domingo Soler, la Societat Autònoma de Dones, amb l'ob-

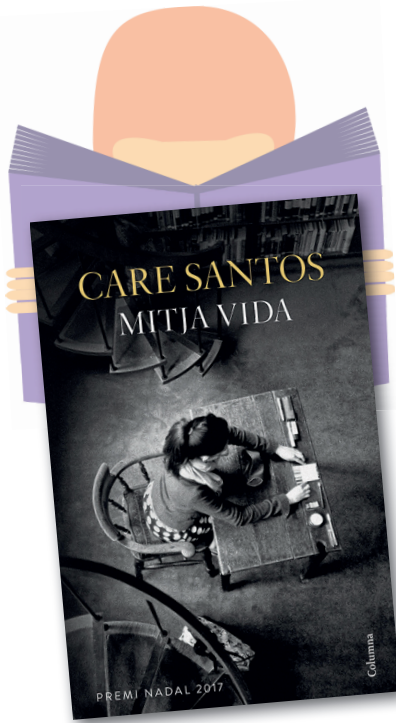
jectiu de promoure l'emancipació femenina. Com a defensora de la vaga general dona suport a multitud d'intents vaguistes a Catalunya durant les primeres dècades del segle xx i col·labora a diaris obrers com *El Productor*, *Els Desheretats*, *La Revista Blanca* i altres.

Bona oradora, s'erigeix com a figura principal al miting convocat el febrer del 1902 a Barcelona per la vaga general i, com a conseqüència de la Setmana Tràgica, és deportada a Saragossa, on s'incorpora el 1911 a les activitats de la recentment creada Federació Local de la CNT.

A més, el compromís feminista que Teresa Claramunt va compartir amb altres dones anarquistes, com Soledad Gustavo, mare de Federica Montseny, faria que arrelés en el moviment llibertari espanyol, i que es concretés anys després en l'organització Dones Lliures. Va escriure el tractat *La Dona. Consideracions generals sobre el seu estat davant les prerrogatives de l'home* (1905).

El 1924 torna a Barcelona, on va anar allunyant-se de les activitats públiques fins a la seva mort, l'11 d'abril del 1931.

Teresa Mollà

Mitja vida

Autora: Care Santos
Editorial: Columna Edicions

Care Santos va néixer a Mataró a l'abril del 1970. Quan a principis del 2017 va guanyar el Premi Nadal amb la seva novel·la *Mitja vida* ja havia aconseguit diferents premis amb les seves novel·les adreçades a joves.

Les protagonistes totals del llibre són cinc dones, i el relat recull les seves mitges vides, des de l'estiu del 1950, quan és l'última vegada que estan les cinc juntes en un internat de monges paulines de Barcelona jugant al joc de les penyores, fins que es retroben en un sopar el 1981, quan s'està a punt d'aprovar la llei del divorci.

De les cinc dones, quatre eren de famílies adinerades i una resideix a l'internat per altres motius. L'evolució de totes elles és diferent i descobrirem, en el transcurs de la lectura, idees, concepcions de la vida i tipus de vida assumides d'una manera o d'una altra per les dones en la postguerra i la Transició. Algunes s'acomoden, d'al-

tres s'enfronten, unes treballen i d'altres no, i les relacions de parella són vistes de maneres diferents.

La novel·la fa salts en els anys, de davant a darrere i de darrere a davant, i anem descobrint les seves mitges vides a mesura que elles mateixes estan preparant la seva retrobada, i finalment es troben i se les expliquen.

La mateixa Care Santos, en entrevistes concedides a diferents mitjans de comunicació després de rebre el premi, manifestava que amb aquesta novel·la vol rendir homenatge a les dones nascudes als anys trenta, que no han estat valorades i que van evolucionar molt a contracor d'allò que se'ls va ensenyar i tal com se les va educar en aquella època.

Jo vull afegir que aquelles dones van ser i continuen sent protagonistes, tal com ho són les cinc dones de *Mitja vida*. ●

Jornades Radical-ment feministes

JA TENS EL LLIBRE DE LES JORNADES RADICAL-MENT FEMINISTES?

Ara fa poc més d'un any de les Jornades Feministes de Catalunya. Recordeu que hi vam participar més de 2.500 dones i més de 200 grups.

Més de 70 espais per compartir reflexions, experiències i propostes, una part important dels quals s'han recollit en un llibre només disponible en format digital. El pots trobar en català i castellà.

Com diu la presentació del llibre: "Les aportacions, fruit de la trobada, recollides en aquest llibre ens enforteixen davant del masclisme i del sexisme i ens donen elements personals i col·lectius per rebutjar les violències del patriarcat, sigui en l'àmbit privat o públic, amb la parella o a la feina, en temps d'oci o d'activisme... Sabem que un altre món és possible si la feina de les dones és visible."

Te'l pots descarregar a <http://www.xarxafeminista.org/fons-documental>. No te'l perdis! ●

Neus Moreno Sáenz

Novembre Feminista

Novembre Feminista és un espai de confluència d'associacions, grups i entitats feministes que recull les diverses experiències dels grups feministes que ens han precedit i que impulsa accions, campanyes i debats des dels feminismes per a l'erradicació de les violències masclistes.

Partim del plantejament que la desigualtat entre dones i homes és el context de les violències masclistes i que aquesta desigualtat està basada en les relacions de poder sostingudes per estructures que produeixen normativa diferencial i jerarquitzada de gènere.

Sostenim que les violències masclistes no són cap fenomen ni cap flagell social que obeeixin a problemes de conducta d'alguns homes, sinó que sostenen aquest sistema patriarcal, basat en la desigualtat i en la manca de llibertat de les dones, i mantenen un ordre en el qual se'ns vol submisses i en el qual se'ns castiga quan som transgressores. Són violències estructurals, subtils i brutals, sempre presents a les nostres vides, normalitzades, fomentades i legitimades per les institucions tant públiques com privades i amb una clara manca de voluntat política d'erradicar-les.

Afirmem que cal donar respostes contundents a les violències, des de la crítica i la pressió a les institucions, però també des de la resposta directa. Totes són compatibles i necessàries.

Necessitem reforçar la idea de col·lectivitat, a través de la solidaritat, de responsabilitzar-nos i sota la idea que les agressions contra dones són agressions contra totes nosaltres, contra la societat sencera.

Volem denunciar les institucions perquè tenen moltes paraules i poques accions, perquè no posen mitjans per eliminar-les i, en canvi, ajuden a mantenir-les, perquè no entenen que les violències masclistes tenen l'origen en la desigualtat i en l'atac sistemàtic a la llibertat de les dones.

Des de Novembre Feminista ens plantejem fer un treball a llarg termini per estendre la idea que les violències masclistes han de ser erradicades totalment d'aquesta societat i és per això que estem discutint propostes de possibles actuacions en diferents àmbits, com en el legislatiu, l'exigència d'una atenció integral feminista a les dones que pateixen violència masclista, la formació amb perspectiva feminista del personal professional del circuit d'atenció a les violències masclistes, la coeducació com a eina estructural preventiva, el dret a l'autodefensa tant de tipus individual com col·lectiu...

Nosaltres, però, sabem que la clau per fer front a la violència masclista és la transformació d'aquesta por en una resposta activa, combativa i col·lectiva: en la subversió de rols, en la creació d'imatges..., ocupant espais i donant visibilitat a la nostra veu com a feministes.

Montse Benito i Dolo Pulido

Crida a la participació a l'assemblea del moviment feminista contra les violències masclistes que tindrà lloc el dia 16 de setembre

La persistència de les violències masclistes en totes les seves manifestacions —incloent-hi els feminicidis, les violències sexuals en tots els àmbits, contra dones, lesbianes, trans, nens i nenes— evidencien no només la manca d'actuacions efectives des dels poders públics, sinó també l'existència d'una ofensiva que nega l'arrel masclista comuna de totes elles i la seva funció d'assegurar la subordinació de les dones.

Davant d'aquesta regressió, diferents activistes i col·lectius feministes de Catalunya veiem la necessitat de trobar-nos per reflexionar i articular discursos, respostes i estratègies des dels feminismes per fer-hi front.

Per això, us convoquem a un espai de trobada per compartir la diagnosi sobre les respostes institucionals a les violències masclistes a Catalunya, conèixer les iniciatives feministes en marxa i consensuar prioritats, estratègies i propostes d'acció concretes en els diferents àmbits.

<https://novembrefeminista.wordpress.com/>

